

UAKHT 0106/110 =

UİKHT D E R S : I

Uluslararası İ.K. Hareketi
Parisli

K O N U :

İŞÇİ HAREKETİNİN BAŞLANGICI? DEVRİMCİ PROLETERYA PARTİSİNİN KURULMASI. I ENTERNASYONAL VE MARKS İLE ENGELSİN İŞÇİSİNİFİNİN BİRLİĞİ ÜGRUNDAKİ SAVAŞLARI

1. İşçi hareketinin başlangıcı. İşçi sınıfının ilk sınıfsal politik örgütü(partisi) ve örgütleri. "Komünist Partisinin Manifesti" Marksizmin ilk programsal belgesidir.
2. I. Enternasyonalin kurulması ve eylemleri. Marks ile Engels'in Prodhonizm, tredünionizm ve Lassalle ciliğe karşı ~~savaşları~~ savaşları.
3. Proleterya diktaörlüğünün ilk deneyi olan Paris Komünü.

l i t e r a t ü r :

1. Marks-Engels - Komünist Partisinin Manifesti.
2. -----"----- - Merkez Komitesinin Komünistler Birliğine Çağrısı. Cilt 7.
3. Karl Marks - Uluslararası İşçi Cemiyetinin Kurucu Manifesti . Cilt 16
4. V.İ.Lenin - Karl Marks Öğretisinin Tarihsel Kaderi Cilt 18.
5. ----"----- - Komün'in öğrettikleri. Cilt: 13.

.....

1. İşçi hareketinin başlangıcı. İşçi sınıfının ilk sınıfsal politik örgütü(partisi) ve örgütleri. "Komünist Partisinin Manifesti" Marksizmin ilk programsal belgesidir:

Uluslararası işçi ve komünist hareketi tarihi, Marksizmi-Leninizmi öğrenmede, devrimci pratik sürecinde önemli bir kaynaktır. Keza Tarihsel bilimin çok önemli bir bölümüdür, ve konusu pek özeldir, komünist hareketin meydana gelişini ve gelişimini inceler. Gönümüzde çözümleyici faktör olan, sosyalizm ve komünizm savaşının sonuç belirleyecek olan subjektif faktörün tarihidir. ^{Bu tarih} Komünist hareketinin meydana gelişini ve eylemlerini kapsar. Uluslararası İşçi hareketi, komünist akımın sınıfsal temelidir. Gerek tarihsel ve gerekse örgütsel planda işçi hareketi daha geniş bir süreç tutar, proleteryanın tüm sınıfsal savaş biçimlerini, tüm işçi örgütlerini (sendikal, parlamenter partisel vs) kapsamına alır. Tarihsel olarak önce işçi hareketi, sonra

ise uluslararası komünist hareketi meydana gelmiştir. Uluslararası komünist hareketi, uluslararası işçi hareketinin ayrılmaz bir parçasıdır. Ancak özdeş değildir.

UAKH Tarihi, prensibiyel olarak yeni tarihsel ve siyasal gücün meydana gelişini ve berkleşmesini gösterir. Uluslararası Komünis Hareketi Tarihi, komünist hareketin temel süreçlerini, olgularını, ayrı komünist partileri tarihlerini, komünist Partileri arasındaki ilişkileri, etkileri, internasyonal süreçleri, ayrı komünist partilerin ulusal politikalarını konu edinmiştir. Keze uluslararası komünist hareketi, taktik ve strateji konularını da içerir.

Uluslararası işçi ve komünist hareketi tarihinde üç temel aşama bilinir :

1. 18 yüzyılın ikinci yarısından Paris Komününe kadar (proleteryanın ilk Yengisine kadar)
2. Paris Komününden 1917 Ekim devrimine kadar.
3. Ekim Devriminden günümüze kadar

Bir başka deyimle uluslararası komünist-işçi hareketinin tarihi, yeni ve en yeni tarihin bir parçasıdır. Yeni bu tarih, sanayii proleteryanının ve bilimsel sosyalizmin ortaya çıkışından bu yana işçi-sosyalist-ulusal kurtuluş hareketi ve komünist hareketi tarihinin, süreç problem ve temalarını inceler. Uluslararası işçi-komünis hareketinin tarihi, marksist-leninist teori ve pratiği öğrenmek için önemli bir kaynaktır.

Marksizm üç bilimden oluşur. Bu üç bilimle uluslararası işçi-komünist hareketi tarihiyle müşterek tarafları nelerdir:

Bunlar herşeyden önce, toplumsal bilimlerdir, onu öteki bilimlerden ayıran taraf ise, konre olarak seçtiği konudur.

Mesela Felsefe, en genel sorunları, ekonomi politik ise, kapitalizmin, sosyalizmin objektif kanunlarını inceler. Uluslararası işçi ve komünist hareketi tarihi ise, işçi-milli kurtuluş ve komünist hareketinin gelişimini ve bununla ilgili konuları ele alır. Bunun teorik temeli Marksizm-Leninizmdir.

Ve ilmi bir metod olarak, uluslararası işçi ve komünist hareketin tarihi, partili bir mahiyet taşır. Yeni ve en yeni tarihin marksizm-leninizm temellerini ortaya koyar. Bundan şu çıkar, eski tarih; kölelik aşamasını geçirmek, yeni tarih, kapitalizm aşamasını, en yeni tarih ise, 17 Büyük Ekim Devriminden günümüze kadardır.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi bu üç devreyi kapsar :

1. 18 yüzyılın ikinci yarısından yani sanayi proleteriyasının ortaya çıkışından 1871 Paris Komününe kadar. Bu aşamada bilimsel sosyalizm doğuyor, keza I enternasyona yine bu devirde kuruluyor.

2. Bu ise iki döneme ayrılır :

a/ Paris komününden 1905 ilk Rus Devrimine kadar,

b/ Paris Komününden 1917 ye kadar.

Bunun birinci dönemi (a), kapitalizmin, emperyalizme dönüşmesi, İlk Rus devrimine kadardır. Bu dönemde II Enternasyonal eylem göstermiş, işçi sınıfı hareketi, sakin gelişiyor, ~~yenik~~ partiler kuruluyor, ikinci safhası ise (b), 1905 ten 1917 ye kadar süren zamandır. Bu zaman zarfında, kapitalizm emperyalizm safhasında, bu arada devrimlerin merkezi Almanyadan Rusyaya geçiyor, yine bu dönemde Leninizm, Yeni Tip Parti (Bolşevik Partisi) doğuyor. Bu dönem harpler ve devrimler dönemidir, İkinci Enternasyonal'in çöküşü dönemidir.

3. Bu devre 1917 Büyük Ekim Devriminden günümüze kadar gelir. Bu devre en yeni tarihi kapsar, Kapitalizmden sosyalizme geçiş aşamasıdır.

a/ 1917 den 1945'e kadar, bu kapitalizmin ilk genel buhranı, ki 17 Devrim ~~yle~~ (Ekim dev.) başlıyor ve sosyalizmin Sovyet diyarında galebe çalması, III Enternasyonalin eylemi içinde oluyor. Yeni kurulmuş partiler Lenin'in strateji ve taktik sorunlarıyla silahlanıyorlar.

b/ 1945 den 1957 ye kadar ki dönemdir. Kapitalizmin ikinci genel buhranı başlıyor. Bu yıllar arasında, Dünya Sosyalist Sistemi Kuruluyor. ve zamanımızın en büyük kuvveti haline geliyor. Bu zaman zarfında emperyalizmin sömürü sistemi çöküyor. Güçlü bir komünist hareketi meydana geliyor.

c/ 1957 den buyana yani kapitalizmin III Genel Buhranı içinde geçen yıllardır.

Böylece ders programımızın birinci maddesini görmeye geldik :

- 1- 1640 yılında ~~xx~~ İngilterede ki Burjuva devrimi ve hele 1789 Fransız devrimi, kapitalist düzenin gelişim yollarını açtılar. Fransız devriminden 19 yüzyılın 30-40 cı yıllarına kadar, Fransa, İtalya, Almanya, İngilterede bu devrimler tutunmuş, burjuvazi hakim sınıf durumuna gelmişti. İngiltere de iktidar, sanayiçilerin ve tüccarların elinde idi. Fransada Temmuz ayaklanmasından, faizci sermayeye bağlı mali aristokrasinin elinde idi. Amerika, İngiltere ~~xxkxx~~ müstemlekeciliğine karşı savaşı başarıyla elde etmiş, kapitalizmin gelişmesine hızla girmişti. Almanyada kapitalist tutum geliyordu. İtalyada 1820-1831 yıllarında süren Garibaldi ve Madsini nin başında bulunduğu ayaklanma ülkenin milli bütünlüğünü, Avusturya kiralığına karşı elde ediyordu. 30-40 cı yıllarda ülkede ~~ilke~~ kapitalizm çok büyük hızla geliyordu ve manifaktörden sanayi kapitalizmine geçiliyordu. Ki bu da sanayi prole-

teryasının oluşmasını getiriyordu. Batı Avrupada 1848 yıllarında burjuva demokratik devrimleri savaşında 10 milyon kadar sanayi proleteryası vardı. Tarihsel sahneye artık sanayi proleteryası çıkıp, politik ve ekonomik haklar uğrunda savaş yürütüyordu. Proleteryanın ilk gösterileri, kendiliğinden gelme idi. Bunun ilk örneği Ludist hareketi idi. Bu hareket 1806-1815 yılları arasında geçiyor. Bu savaşın özü, araçları kırmak, fabrikaları tahrip etmektir. Onlar, mutsuzluklarının nedenlerini makinalarda arıyorlardı.. Ancak daha sonra ayrı ayrı fabrikalarda ekonomik çıkarlarını savunmaya geçtiler, bu da ilk meslek birlikleri olan sendikalarda birleşti.

İşçi sınıfının büyüendirenışı, Fransada, 1831-34 yıllarında "Leon işçiler" , Almanyada " Şlezya ayaklanmaları" (1844 de) olarak tarihe geçti. Bu ayaklanmalar " çalışarak yaşamak, ya da savaşarak ölmek" sloganları altında geçti. Bu slogan da gösteriyor ki, proleterya kendi istemlerini politik savaş yoluyla elde edebileceğinin bilincinde olduğudur. ~~göstermektedir~~ Bu ilk ayaklanmalar, işçi sınıfının savaşlarına ışık tutan bilimsel öğretinin temelini teşkil ediyorlardı. Ütopik sosyalistler, işçi sınıfının savaşı konusunda açıklamaya başladılar fakat bunu başaramadılar. Ancak Marks Ve Engels, proleteryanın sınıf savaşı deneylerini genelleştirerek ve o güne kadarki bilimin deneylerine dayanarak (Alman Felsefesi-İngiliz Ekonomi Politikası-Fransız Ütopik Sosyalizmi) , sınıf savaşının gelişimini ve geleceğini içeren bilimsel öğretiyi yarattılar. Onlar toplumsal gelişimin kanunlarını açıklayarak bu gelişimin perspektiflerini gösterdiler. Marks ve Engels "garderop bilginleri" değil de, devrimci pratiği geliştirerek, devrimci teoriyi yarattılar. O zaman var olan işçi örgütleriyle bağlanarak kendileri gelecekteki işçi sınıfının muhabir çehreliğini kurdular. Marks ve Engels o zaman var olan Adiller Birliğiyle ilişki kurdular, ki bu birlikte Alman siyasal **müttecilerinin** büyük bir kısmı toplanmıştı. Marks ve Engels, bu örgüte üye değillerdi. Ancak bu Adiller Birliği lideri olan Wilhelm Waytling ' e karşı savaş yürütüyorlardı. Mühim olan şu ki, Waytling, işçi sınıfının savaşını anlamıyordu, komplolar, terör vb. taraftarlısı idi... Başlıca devrimci güç olan sanayi proleteryasının gücünü göremiyordu. Ona göre bu güç lumpen proleterya da toplanmıştı. Bugün bile, bu görüşte olanlar var ve bunlar sol laflarının arkasında gizlenmektedir. Marks ve Engels, Waytling'in iç yüzünü açığa çıkardılar sonra o Adiller Birliğinin üyelerinin isteğiyle Birliğe üye oldular. Bunlar bu birliğe girdikten sonra birliğin adı "Komünistler Birliği" oluyor. Bu birliğin Kurultayında Programı Marks ve Engels hazırlıyor, bu doğrudan doğruya kurultay tarafından görev olarak veriliyor. Bilindiği gibi bu program Komünist Manifesto'dur. Bu manifest 1848 Şubatında yayınlanıyor.

Marks ve Engels, bu manifestte devrimci teorinin bir sıra bilimsel yan-
larını işlemişlerdir, ki bunların bu gün de muazzam değeri vardır.

Komünist manifestinde şu temel durumlar işlenmiştir :

a/ Marks-Engels gösterdiler ki, sınıflı toplumların bütün tarihi sınıf savaşının tarihidir. Burjuvazi, toplumu, sınıflardan ve sınıf savaşından kurtaramazdı, sadece eski sınıfların yerine yeni sınıfları getiriyor. Bütün burjuva toplumları iki muazzam sınıfa ayrılmıştır. Burjuvazi toplumunda, burjuvazi ile proleterya öylesine bağlılar ki, kapitalizm geliştikçe, proleterya da gelişmektedir ve işçi sınıfının tarihsel rolü buradan ortaya çıkmaktadır. Proleterya, kapitalizmin gelişmesiyle sayısal olarak hızla büyür, niteliksel olarak gelişir ve kesinlikle erginleşmeye, bilinçlenmeye gider. Üretim araçlarından yoksun olan insanlar olarak işçi sınıfı, toplumun en devrimci kesimi olarak gelişir. Demekki işçi sınıfının tarihsel misyonu, kapitalizmin kendi gelişiminin-
ce belirlenir.

b/ Mark ve Engels açıkladılar ki, kapitalizmin temel çelişkisi, burjuva ile proleterya arasındaki çelişkidir, bu çelişki işçi sınıfının savaşına ilişkin olarak, öteki sınıfların, baskı altında olan ulusların savaşı da gelişir. İşte, Kapitalizmin proleteryasızlaşmasına dair burjuva teorilerinin yanlışlığı ve Maoizmin hataları da buradan gelir. Bunlara göre temel çelişki, burjuvazi ile proleterya arasındaki çelişki değil de, milli kurtuluş hareketleriyle emperyalist dünya arasında, köyle kent arasındaki çelişkidir...

Manifestin bu ışığı altında, solcu radikallerin yanlışlıkları da ortaya çıkmaktadır. Şöyle ki, "devrimci süreçte başlıca politik güç, aydınlar" imiş. Fransız Komünist Partisinden bu tezi yüzünden atılan Roja Garodinin ileri sürdüğü teoriye göre, çağdaş dönemde devrimci sürecin çözümleyeci gücünün başında işçi sınıfı değil de aydınlar geliyormuş. Eh, proleterya da bunun kuyruğunda biraz yer bırakmış...

c/ Proleterya diktatörlüğünün işlenmesi: Manifestte doğrudan doğruya proleterya diktatörlüğü kelimesi yazılmamış, ancak proleteryanın siyasal hakimiyeti diye belirtilmiştir. Şöyle ki, "proleterya kendi hakimiyetinde bir devlet kuracak, üretimi santralize edecek ve güçlendirecektir.

ç/ Komünist Partisinin karakteri ve rolü belirtilmiştir. Ki, bu bölümde Komünist partisinin işçisınıfının bir bölümünden, bir kesiminden oluştuğu kaydedilmektedir belirtilmekte ve komünistlerin proleteryanın çıkarlarından başka bir şey olmadığı saptanmaktadır. Komünistlerin şu önceliği vardır ki, onlar bilimsel teoriyle silahlanmışlardır. Komünist Partisi Manifestinde, ayrıca sosyalizmle bağdaşmayan görüşleri eleştirilmektedir. Bu ise o dönemde ağır basan ve bilimsel görüşleri eleştiren bir darbe vazifesini görmüştür.

Ve hala görmektedir. Marks ve Engels, Komünistler Birliği Kurultayın da aldıkları görev üzere,yayınladıkları Komünist Manifesti ve Komünist Partisi Manifestosu olarak yayınlamaları,büyük bir tarihsel görevi çözmeleri demektir. Komünizmin bilimsel teorisini işleyerek, bunu işçi sınıfının eylemleriyle kaynaştıracak olumlu ve doruk temellerini hazırladılar. Batı Avrupada 1848-49 yıllarında demokratik devrimler patladı,ki bunlar yenilgiyle sonuçlandı.Ancak Devrim hareketinden sonra,devrimci harekette bir gerileme oldu,fakat 1860 larda devrimci akımın yeni bir aşaması başladı. İlk işçi sınıfının politik örgütleri de bu dönemde kurulmuştur. Örneğin,1863 te Umum Alman İşçi Birliği kurulmuştu.İngiltere de Sendikalar,ki bununla bir takım ekonomik haklara kavuştular. Bu yeni bir aşama idi .Bu aşamada işçi sınıfının örgütlerinin kurulması ve eylemlerinin koordine edilmesi,ayarlanması gerekiyordu. Kapitalist ülkelerde işçi sınıfı,burjuva ideolojisi ve reformizminin etkisi altında idi. İşçi sınıfının bir sıra başarılarına rağmen, işçilerin üzerinde hakim görüş Marks'ın değil de düşman akımların görüşleri hakimdi.

İşçi sınıfının eylemlerinin koordine edilmesi, burjuva etkinliğinden kurtarılması,Marksist olmayan akımlarla mücadele için, uluslararası bir örgütün gereği ortaya çıkmıştı Bu da Birinci Enternasyonaldir.

2. I.Birinci Enternasyonalin kurulması ve eylemleri.Marks ile Engels'in Proudhonizme,tredünionizme ve Lassaleciliğe karşı savaşları :

I.Enternasyonal 1864 te kuruldu.Şöyle ki,İngiltere,Fransa,Almanya ve Polonya işçileri Londrada toplanarak bir miting düzenlediler,miting,(ozaman polonyanın bir kısmı Alman ve bir kısmı da Rusya tarafından idare ediliyordu) polonya halkıyla bir dayanışma halinde idi. Ve bu mitingte I Enternasyonal kuruldu. Bu mitingte Alman işçilerin temsilcisi Karl Marks ta bulunuyordu.

I Enternasyonalin bilhassa bir proleterya örgütü haline getirilmesinin için Mark ve Engelsin büyük hizmetleri olmuştur.Keza I Enternasyonalin belgelerini oluşturan onlardır. Birinci Enternasyonalin içinde Marksist olanlar olduğu gibi, Marksist olmayan Proudhoncu-Lasalci ve Tredünioncular da vardı, O zamanki başlıca sorun I Enternasyonalin içinde bulunan bu anti Marksistlere karşı savaştı. I Enternasyonalin Kurucu Manifestinde belirtiliyordu ki, Anternasyonal,uluslararası işçi sınıfını birleştirmekle,işçi sınıfının kapitale karşı savaşını koordine etmekle yükümlüdür.

İşçi sınıfının politik iktidarı ele alması,onun en yüce görevidir.

I Enternasyonal,uluslararası işçi örgütü olarak Kuruldu. Amacı işçilerin

lerin uluslararası ölçüde ~~kurulması~~ ^{birleşmesi} için çalışmaktı. Buyüzen de I Enternasyonal uluslararası örgüt olarak, demokratik santralizm prensiplerine göre kuruldu. Onun en küçük **biçimleri** yersel örgütler, yani seksiyonlardı. Bunlar özerk örgüt haklarına sahiptiler. Bir ülkedeki ~~federasyonlar~~ seksiyonlar, milli federasyonları oluşturuyorlardı. Birinci Enternasyonalin en üst örgütü (organı) Genel Kuruldu. Genel Kurul Tüzüğe göre, çeşitli yersel ve milli örgütlerin uluslararası hükümeti olarak hareket ediyordu. Ancak bu demek değildi ki, örgütün temelinde yatan sadece tepeden gelen öneriler olsun. I Enternasyonal, temelinde ideolojik ve politik birliğe dayanıyordu. Tüzüğünde belirtiliyordu ki, herhangi bir uluslararası çatışmada, Enternasyonalin bütün seksiyon ile federasyonları birlikte elbirliği edip, tek yönetim de, aynı zamanda hareket etmeleridir. Bunun bugün içinde ne kadar önemli bir prensip olduğu ortadadır. Çünkü bugün de, uluslararası işçi ve komünist hareketinin birliği önemini yitirmemiştir. 1969 Moskova Danışma Toplantısı Belgelirinde de ~~kay~~ belirtildiği gibi, komünistlerin görevi eylembirliğidir.

I Enternasyonalin tüzüğünde Ayır ülkelerdeki işçi örgütlerine özerk hak tanımıştır. Yani her örgüt, kendi somut koşullarına göre hareket edebilecektir.

I Enternasyonalin eylemlerinde iki temel aşama gösterebiliriz :

- a/ Paris Komününe kadar,
- b/ Paris Komününden sonra.

a/ Paris Komününe kadar: Marksistlerin, marksist olmayan küçük burjuva ekolleriyle savaşı (tredünincular-Proudhoncular-Lasalcılar) Proudhonistler, kapitalizmin gelişim yasalarına anlamıyorlardı, işçi sınıfının, başlı başına örgütünden başka, sendika ve benzeri meslek örgütlerinin kurulmasına karşıydılar. Onlara göre, I Enternasyonal, Uluslararası bir banka görevini görsün, işçilere düşük faizle krediler versin, bu ise hiç kuşkusuz, uluslararası işçi ve komünist hareketini pataklığa götürmektedir. İngiliz Tredünionculuğu ise, biteviye parlamento savaşına bağlanıyordu, politik savaşı inkar ediyor (ki burjuvazi parlamento, siyasi mücadeleyi yürütüyordu.) Vebu yüzden de bunlara karşı savaş gerekliydi. Bugün de SDP lerinde parlamento biçimlerini mutlaklaştırmaktadırlar.

I Enternasyonal, Tredünionizme ağır darbeler indirdi ve onların temsilcilerini I Enternasyonaldan attı.

I Enternasyonal keza anarşizme karşı da savaş yürütüyordu. Anarşizm orijinal bir ekol değildir. Anarşizmin en parlak lideri Bakunin idi.

Anarşistlere göre, işçi sınıfına en büyük zarar devletten geliyormuş. Ve bu yüzden de anarşizm, kesinlikle her türlü devlet aygıtına karşıdır. Anarşizm keza, işçi sınıfının örgütlerine, partilerine, ve proleterya diktatörlüğüne karşıdır, ve devlete karşı çıkma amacıyla kişisel teröre, kendiliğinden ayaklanmaya ve komplolara taraftardır. Bakunizm, özellikle az gelişmiş ülkelerde, İtalya-İspanya gibi.. yaygındı. Anarşistler daha sonra uluslararası sosyal demokrasi aliyansını kurdular ve işçi sınıfının bölünmesi için büyük tehlike olmuşlardı. Ancak 1872 Hag ta yapılan I Enternasyonal kurultayında anarşistlere büyük bir darbe indirildi ve anarşistlerin I Enternasyonal eylemlerine katılamaz ve hatta diğer uluslararası örgütlerin de eylemine katılamaz kararını aldı. Bu küçük burjuva ideolojisine karşı verilen savaş giderek I Enternasyonalı güçlendirdi, işçi sınıfını Marksizmle daha da kaynaştırdı. Ki bu da açık yankısını 1871 de Paris Komününde gösterdi.

3. Proleterya Diktatörlüğünün İlk Deneyi Olan Paris Komünü :

1870 te Fransada I Enternasyonalin seksiyonu oluşturuldu. Pariste ki seksiyonda Proudhoncuların etkisi ağır basıyordu. Bunların seçkin temsilcisi Varlen, taşıt ve ulaşımın millileştirilmesi, büyük sanayinin, büyük toprakların keza millileştirilmesi gibi bazı Marksist elemanları kabul etmesine rağmen idi...

Fransada ikinci imparatorluk koşulları içinde 1870 te işçi sınıfının 200 bin kişilik yığınsal bir yürüyüşü yapılarak otokrasinin yıkılması ve cumhuriyetin kurulması isteniyordu. Hava öylesine kızgın idi ki, yönetici çevreler, bu bunalımın çözümünü harpte arıyorlardı. Bu nedenle Fransa Almanya ya harp ilan etti. Ağustos 1870 te bu harp başladı. Fransa harbe hazır değildi ve bir kaç gün ay içinde teslim bayrağını çekti. Bu ortamda Pariste Eylül 1870 te ayaklanma başladı. Napolyon hükümetine karşı kurulan hükümet, milli ihanet politikasını yürütüyordu. Paris proleteryasının ayaklanmasından korkan hükümet, Prusya askerlerine " METS " kalesine girme olanağını verdi.

Bu savaşta 170 bin Fransız askeri esir alındı. İşte bu ortamda Paris-~~xxxxxx~~ Bismack orduları tarafından kuşatılmış (geniş bilgi için bak. Yeni Çağ 1971 Şubat(2)) ve Paris halkı ölüm tehlikesiyle karşı karşıya idi. Paris işçi ve zanaatkarları ulusal muhafız gücünü kurdular. Bu koşullarda Fransanın burjuva hükümeti, ulusal muhafız gücüne dayanmaktan korktuğundan, muhafız gücünü, silahsızlandırmaya girişti. Ulusal muhafız gücü, hükümetin ordu birliklerinden üstün geldi. ve 18 Mart 1871 de pariste coşkulu bir ayaklanma başladı, burjuva iktida-

rı alaşağı edildi. Ulusal muhafız gücü Merkez Komitesi,geçici hükümete dönüştü. Pariste Komün iktidarı ilan edildi,ve dünyada ilk defa proleterya diktatörlüğü kurulmuş oldu. Bu ilk Proleterya diktatörlüğü hükümetine 28 işçi,21 burjuva temsilcisi,26 aydın girmişti. Görüldüğü üzere,işçi temsilcileri çoğunlukta değillerdi.Ancak işçi sınıfı ve emekçiler komünde hakim durumda idiler.

Paris Komününün çağdaş dönemde önemi şudur ki,komünün başlıca gücü proleteryanın silahlı gücü idi.Paris Komününün silahlı kuvveti olan ulusal muhafız gücü, işçi ve emekçilerden oluşuyordu.

Ancak komün bir tek partice yönetilmiyordu.Komüne katılanlar arasında Blankistler ve Proudhoncular da vardı,bunlar da Komünü yönetiyorlardı Solcu Blankist ve Proudhoncular toplumsal mülkiyet yanlısı idiler. Bunlar bütün işçi örgütleriyle ilişki kurmak ve herşeyden önce sendikalarla kaynaşma yanlısıydılar.

Sağcı Proudhonist ve Blankistler ise,siyasal savaş ve örgütlere karşı baskı iktidarı taraftarı idiler.

Komünün bu terkiibiyle bir sıra reformlar yapılmıştı ki,bunlar Paris Komününün Proleterya diktatörlüğünü yansıtmaktadır. Bunlar başlıca olarak :

1. Komün eski devlet aygıtından yararlanmayı reddetti,ulusal muhafız gücünün kurulmasıyla eski devlet aygıtının yıkılmasına geçildi.Ve yeni devlet aygıtının kurulmasına başlandı.

Komünün secilmesiyle Pariste en üstün iktidar olan eski devlet biçimi yok edilmişti.

Komün yayınladığı bir buyrukla,daimi ordunun likide edilmesi ve onun yerine silahlı halkın getirilmesi,eski polislik likide edilmesi,eski parlamento, yeni politik örgütlerle değiştirilmişti ki, Marks bunu "...çalışan korperasyon" olarak nitelendirir. Yani yasama ve yürütme iktidarı bu örgütte toplanmıştı.

Paris Komünü aslında proleterya diktatörlüğünün ilk biçimi idi.

Komün bir buyrukla,eski devlet memur aygıtını yok etti ve bilhassa, eski memurların imtiyazlarını kaldırdı. Seçmenlerin istemlerine uymayanları, halk bunları değiştirmekte idi.

İlk kez orta işçi maaşları uygulanmaya geçildi. Yeni mahkemeler kuruldu.Kilise devletten ayrıldı, İşte bütün bu reformlarla Paris Komünü ilk proleterya iktidarı olarak kendini tanıttıyordu.Bunlardan başka komün ayrıca bazı önemli sosyal karakterde reformlar da yaptı.Örneğin Komün kararına göre,firar etmiş düşmanların fabrikalarının işçilere verilmesi,fabrikalarda işçi birlikleri kurulması,emekçilerin lehine mesken politikasının uygulanması kararlaştırılmıştı. Buda ifadesini ağır durumda olan işçilerin kiralarının ertelenmesinde,sosyete evleri-

ne yerleştirilmesinde buluyordu. Paris komünü, paris halkına öğrenim için yollar açtı ve tüm halkı öğrenmeye davet etti.

Paris Komünü, I Enternasyonelin desteğini kazandı ki, bu da genellikle belirtisini Marks ve Engelsin Komün'e gönderdikleri mesaj ve Telegraflarda buluyordu. Marks mesajlarında, Komünün burjuvaziye karşı bilhassa daha tutarlı tedbirler yürütmesini, disiplinin pekiştirilmesini ve komünün Köylülerle ittifakını öneriyordu. Yine Marks'ın önerisine göre, çok büyük tarihsel önemi olan Paris Proleteryanının, devrimci pratiği nitelendirildi.

Ancak o koşullarda henüz işçi sınıfının birleşik bir işçi partisi yoktu. Ve buyüzden de Marksın bütün önerileri uygulanmamış oldu.

Tabi ki işçi sınıfının henüz yeterli derecede gelişmemişliği, Paris Komünü'nün yenilmesindeki faktörlerden biridir. Paris, bir kaç parti tarafından yönetildiğinden, Komün, karşı devrime karşı olarak zamanında gereken tedbirleri alamadı. Bozguncu gazete ve dergileri keza zamanında gereken tedbirlerle kapatmadı ki bunlar da karşı devrim içeriği taşıyordu. Komün yönetmenleri arasında, burjuva demokrasisine tapma görüşleri kaldırılmamıştı. Bankalar keza millileştirilmediğinden Komün parasızdı. Köylüler için hemen hemen hiç bir şey yapılmamıştı, Paris'in öteki bölgeleriyle bir kaynaşma ~~iki~~ sağlanmamıştı.

Lenin, Paris Komününün yenilgisini iki işlenmiş hata ile ifade ediyor

"a/ proleteryanın millileştirmeyi yarıyolda bırakması,

b/ Versaylılara karşı askeri tedbirlerle gereken önemi vermeden, düşmanlarına karşı fazlasıyla alicenaplık göstermesiydi." → (1971 Yeni Çağ Şubat sayısı " Paris Komünü" hakkında Jak Düklo)

Paris Komünü'nün Yenilgisine Rağmen Tarihsel Önemi Nedir ?

1. Proleterya artık sınıf savaşının ~~devrimci~~ başlıca devrimci gücüdür ve artık siyasal iktidarı ele alıp uygulamaya geçebileceğini ispatlamıştır.
2. Paris Komünü, işçi sınıfının egemenliğinde, onun köylülerle ittifakının olanaklarını gösterdi.
3. Paris Komünü, Yeni proleterya devletinin kurulmasını, eski burjuva devlet aygıtı ~~iki~~ yıkılmadıkça, yeni iktidarın, yeni toplumun kurulmayaacağına dair Marks'ın görüşlerini kanıtladı.
4. Paris Komünü, Proleteryanın devrimci deneyini yeni ibretlerle sonuçlandırdı.

örneğin, parlamento içi ve parlamento dışı savaş biçimi deneylerinin dengelenen gerektiğini, ve devrimci diktatorya gereğini gösterdi.

5. Paris Komünü gösterdi ki, objektif koşullar olduğu zaman, proleterya devriminin yengi kazanması için, proleteryanın politik partisi, yani komünist Partisi şarttır.

Gayet açıktır ki, bugün bir takım revizyonist ve oportünist elementler, devrimci proleterya partisinin ruhünü inkar etmekte ve bu uğurda çaba harcamaktadırlar.

- BİRİNCİ DERSİN SONU -

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

UİKHT D E R S : II

K O N U :

İKİNCİ ENTERNASYONAL VE MARKSİSTLERİN OPÖRTÜNİSTLERE KARŞI SAVAŞI
İKİNCİ ENTERNASYONALİN ÇÖKÜŞÜ ÜSTÖNE LENİN'İN

G Ö R Ü Ş L E R İ

1. İkinci Enternasyonalin kuruluşunun tarihsel koşulları.Ulusal Sosyalist Parti ve örgütlerin kurulması.Karl Marks'ın"Gotha Programına Eleştiri" adlı yapıtı.
2. II Enternasyonalin çalışmalarının birinci dönemi.Anarşizme karşı savaş. Engels'in"Erfurt" Programına Eleştiri" si
3. II Enternasyonalin çalışmalarının ikinci dönemi.Opörtünizmin hız kazanması.Uluslararası işçi hareketinde dönüm noktası olan Bolşevizmin ortaya çıkışı.II Enternasyonalin 3 kanadı,II Enternasyonalin çöküşü ve nedenleri.

l i t e r a t ü r :

1. K.Marks - Gotha Programına Eleştiri.
2. F.Engels - 1891 Sosyal Demokrasi Programına Tasarısına Eleştiri.
3. F.Engels - Fransa ve Almanya'da Köylü Sorunu
4. V.İ.Lenin - Uluslararası Ştuttgart Sosyalist Kurultayı. Cilt 13.
5. ----"---- - Avrupa Savaşında Devrimci Sosyal Demokrasinin Ödevleri. Cilt 21.

.....

1. İkinci Enternasyonalin kuruluşunun tarihsel Koşulları.Ulusal Sosyalist Parti ve örgütlerin kurulması,Karl Marks'ın Gotha Programına Eleştiri adlı yapıtı...

İkinci Enternasyonalden,iki ideoloji arasında(burjuva-Proleterya) ki savaşta işçi sınıfının tarihsel devrimci süreç içinde çok önemli yer almaktadır. Üstelik,kapitalizmden,emperyalizme geçildiği o karmaşık dönemde ki bu dönem ikinci Enternasyonalin çöküş dönemine rastlar.Bir çok olaylara obje olmuştur.

Marksist tarihçiler II Enternasyonale çok büyük önem vermektedirler. II Enternasyonalin tarihiyle ilgili olarak Sovyetler Birliğinde II ciltlik bir eser çıktı. Bu yapıt II Enternasyonal konusunda en doğru bilgileri vermekte ve " üçüncü enternasyonala kadar,II Enternasyonalde oportünizmin hakimiyeti dönemi" olduğunu ileri süren bir sıra yanlış görüşleri, en dürüst bir şekilde ortaya koymaktadır. Bu eserde uluslararası işçi hareketinin tarihsel algılanması ~~da~~ sorunları da işlenmiştir.

II Enternasyonalin çöküşü,marksist açıdan gösterilmektedir.

II Enternasyonal tarihi üstüne böyle bir yapıtın yazılması,II Enternasyonale ilişkin Sosyal Reformist görüşün çürümesi gereği ortaya koymakta, sosyal reformistlerin araştırmalarında,II Enternasyonal tarihini bile bile tahrif ettikleri ortaya konmaktadır. Örneğin Sosyalist Enternasyonalin eski genel sekreteri olan Wili Brentahl " Enternasyonalin Tarihi" adlı kitabında,II Enternasyonali,proleterya örgütlerinden ayırmakta ve II Enternasyonalin çeşitli akımlarla savaşını açıklarken Lenin tarafından Marksizmin geliştirildiğine tamamen şüshmektedir.Lenin'in Yeni Tip Parti,öğretisinden söz etmemekte, devrimci akımın gelişmesinde Rusya proleteryaasının deneylerini gizlemekte ve genellikle II Enternasyonal gelişiminde Sosyal Demokrasinin rolünü küçümsemektedir.(yani işçi hareketini küçümsemektedir)

II Enternasyonalin doğuşunun tarihsel koşulları :

~~II Enternasyonal~~, 19 yüzyılın 90 yıllarına doğru tekel öncesi kapitalizm, gelişiminin en yüksek noktasına vardı.1873 genel bunalımından sonra kapitalizm,en yüksek aşaması olan emperyalizm aşamasına vardı. Bu geçiş,19 yüzyıl ve 20 yüzyılın sınırında sona erdi.Kapitalizm-

a/ den emperyalizme geçiş, üretim güçlerinin hızla gelişmesine ilişkindir. Üretimin ve sermayenin yoğunlaşmasıyla bağlaşıktır.Yani ilk tekelci birlikler olan kartel ve tekelci sendikalarla ilgilidir.

b/Kapitalizmden emperyalizme geçişi karakterize eden,sömürgecilik politikasının kesinlikle hızlanmasının süreciyle bağlıdır. Bu dönemde emperyalizmin sömürgecilik politikasının onaylanması sona eriyor.

1900 yılına doğru bütün kapitalist ülkelerin sömürgeleri,73 milyonKm² toprak tutmakta dünya yüz ölçümünün % 55'ini kapsamakta idi.

530 milyon nüfusla dünya nüfusunun % 35'ini teşkil ediyordu.

c/Üretimin yoğunlaşmasıyla birlikte işçi sınıfı niceşel olarak çoğalmakta ve buna paralel olarak da,işçi sınıfının örgütlenme düzeyi yükselmekte,gittikçe artan bir güç halinde direnişi artmaktaydı.

Artık mesleki eylemler,sendikalar gelişiordu, ulusal politik örgütleri keza kurulmaktaydı.

Bu dönemde proleterya için karakteristik olan, artık burjuva demokra-

tik devrimleri, o batı ülkelerinde yapıldığının koşullarında yapılmıyordu. Doğuda burjuvanın önderlik edeceği burjuva devrimi koşulları erginleşmemiştir, keza batı ülkelerinde de sosyalist devrim için koşullar erginleşmemiştir.

Bu temelâ yaslanarak Lenin, bu dönemi, kapitalizmin nispi barışçıl gelişim dönemi olarak nitelendirmektedir.

Kapitalizmin enine yaygınlaşması, bütün dünyayı kapitalizm sarması dönemi olarak tanımlanır.

Bu dönem, burjuva brokrasisi aygıtının yaygınlaştığı, gericiiliğinin arttığı, burjuvazinin devrimci niteliğini yitirdiği bir dönemdir. Bu koşullarda işçi sınıfı artık kapitalist ülkelerde kendisini tanıtmaya göreviyle karşı karşıya gelmişti. İşçi sınıfı bu kutsal görevini ancak kendi politik partisinin yönetiminde yapabiliyordu. Gerçeklerin gösterdiğine göre 19-20 yüzyılın sınırında genellikle 19 yüzyılın son yıllarında ayrı ayrı kapitalist ülkelerde başlı başına devrimci politik partiler kurulmuştur. 1875 te Alman Sosyal Demokrat Partisinin kuruluşu sona ermişti. Ertesi yıl, ABD de de SDP kurulmuştu. 1879 da Fransada SDP, 1883 te Plehanof'un başında bulunduğu "Emeğin Kurtuluşu" kurulmuştu vb.

Bu politik örgüt ve partilerden başka ayrıca bir sıra işçi dernekleri vb. de kurulmuştu... Bu dönemde işçi kooperatif akımı hızla gelişiyordu. Öte yandan Marksist pozisyonlar, Marksist yaygınlaşma hareketleriyle kaynaşma süreci içindeydi. Bu dönemde Marks ve Engels ~~devrimci~~ bir uğraşı sonucu büyük teorik yapıtları olan "KAPİTAL" "ANTI-DÜHRİNG" gibi yapıtlar çıkmıştı. Bununla birlikte Marks ve Engels, genç ulusal partilerine yardım ediyorlardı.

İşçi merkezi olduğu nedeniyle Marks ve Engels, en büyük yardımı ASDP ne göstermekteydiler. Almanyada işçi hareketinde iki politik parti bulunuyordu,

- a/ Lassalcıların: Genel Alman İşçi Birliği,
- b/ Devrimci Marksistlerin temsil ettiği ASDP

O zamanki ödev, işçi hareketini bölme çabalarını ~~önlemek~~ devrimci temel üzerinde önlemektir.

Bununla ilgili olarak Mark ve Engels gayet ciddi bir şekilde yardımda bulunmuşlardır. Onlar iki partiyi birleştirme amacını güden program tasarımlarını eleştirmişlerdir. Bu eleştiriyi Marks'ın Gotha Programına eleştirisi yapıtında özünü bulmaktadır. Bu, Marksın dahiane bir eseridir. Bu eserde Marksizmin bazı genel sorunları işlenmiştir. Marks, herşeyden önce bu yapıtında Lasal'ın Programında belirtildiği üzere, "işçi sınıfından başka tüm öteki sınıflar ~~gericiler~~ yaygınlar gericidir" görüşünü eleştirmektedir. Lasal, işçi sınıfının tüm öteki sınıf ve zümrelerle ittifakını kesinlikle redetmekteydi.

Lasal,haksız olarak köylüleri gerici yığınlar olarak nitelendirmekte teydi. Marksın Gotha Programı ^{ona eleştiri} yaptı, Lasal'ın doğru olmayan

"...üçretlerin tunç kanunuyla birlikte ücret sistemini ortadan kaldırma" tezini de içermektedir. Bu yasaya göre (Tunç Kanunu), işgücünün ~~değeri~~ ^{gösteriliyor ayrıca} yerine, emeğin ödeneği. İşçinin fiziksel olarak yaşayabilmesi için işgücü değerinin kapitalizmde, gerekenin ödendiği ve bu gerekenin üzerine çıkılamayacağı tezidir.

Bu ise aslında işçi sınıfını, sınıfsal savaştan alıkoymaktı. Lasal, Gotha programında, işçilerin sendikalarda örgütlenmesi konusunda da hiçbir şey yazmamıştı. Ve bu program sözüm ona özgür halk devleti konusunda açıklık getiriyordu. Marks, Kapitalizmde özgür ve halk devleti anlayışını eleştirerek, teorik olarak, devlet ve devrim sorunlarını, proleterya diktatörlüğünü ve ~~komünist~~ toplumun iki aşamasını temellendirdi.

İki Alman partisinin Birleştirici Kurultayı 1875 te yapıldı ve birleşme ile sona erdi. Ancak bu birleşme de Lasalcılar ^{taviz} vermişlerdi, aslında ise devrimci sosyal demokratlar vermişlerdi bu tavizi, zira, ASDP inde oportünizmin gelişmesi demektir bu... Ancak, şunuda belirtmek gerekir ki, tek sosyalist partisi çatısı altında birleşilmesiyle, partinin etki alanının gelişmesi ve işçi sınıfının geriçilik üzerinde güç kazanması için katkısı da olmuştur.

Fransa da Paris Komünü'nün dağılışıdan sonra, devrimci akımda bir iniş. geri çekiliş vardı. Ancak 1876 ya doğru devrimci akım yeni bir yükseliş dönemine girdi. Mark ve Engels, Fransız Sosyalist Partisinin programını işlemede doğrudan doğruya yardım etmişlerdir.

Bu program 1880 yılında Haver Kurultayında kabul edilmiştir.

Bu program Fransız devrimci işçi hareketinin ilk devrimci programıydı, programda bütün üretim araçlarının kollektif mülkiyete dönüştürülmesi öngörülmekteydi. Yine bu programda proleterya partisinin kurulmasının gerekleri ortaya konmuş ve proleterya devrimi ideleri ileri sürülmüştür. Tabi Fransada işçi sınıfının devrimci akımından başka bir de Posibilist (olanakçılar) da vardı. Bunlar, kapitalizmle, en acil istemler için savaşıyorlardı, son amaçları yoktu.

İngiltere de de işçi sınıfı hareketinde bir sıra çelişkili gelişim içinde idi. Marksist akım oluşmuştu ancak Tredünion etkisi daha büyüktü. Ki, bunlar sadece ekonomik savaşta önemsiyorlardı. Bu koşullar altında hangi tarafın işçi sınıfının uluslararası örgütünün inisiyatifi ele alacağı sorunu ço önemliydi. İşçi hareketi, devrimcilerimmi, yoksa oportünistlerin mi inisiyatifine geçecekti.

Uluslararası işçi hareketi, 80 ci yüzyılın ortalarına doğru ortaya çıkmış sosyalist partiler, gelişen işçi hareketinin enternasyonalde birleşmesi caba ve deneyleriyle karakterize edilir. II Enternasyonalin kurma deneyleri, 70-80 li yıllarda denenmiştir, devrimciler tarafından olduğu gibi keza reformistler tarafından da bu deneyler olmuştur. Bu koşullar içinde önemli olan Enternasyonalin kurucu meclisini toplama işinin devrimci sosyal demokratların almasıydı (inisiyatifin) 1887 de Alman Sosyal Demokrat Partisinin Olağan Kurultayında birleşik tek Tek Sosyal Demokrat yönetmenleri, başka Marksist devrimci partileriyle dünya kurultayına çağırılması kararlaştırıldı. August Bebel ve Wilhelm Liebknecht gibi ASDP nin liderleri, Fransız Marksistleriyle işbirliği kurarak II Enternasyonalin 1889 da toplanması için anlaşmaya vardılar. Aynı zamanda Fransada " Olanakçılar" ~~in~~ devrimci olmayan ~~kanadxxx~~ bir kanadı oluşturuyorlardı fakat buna rağmen bunlar da Uluslararası kurultayın yapılması kararını almışlardı.

Engels, bu koşullarda, işçi sınıfı hareketinde ve II Enternasyonalde oportünistlerin öncülük kazanacağı tehlikesini gördüğü için, "Kapital üzerindeki çalışmalarını bırakarak çeşitli ülkelerin SDP lerinin liderleriyle yazışmaya başladı. (Fransanın bir dönem devrim (100 yıldönümü))

Nihayet 1889 un 14 Temmuzunda Bastilyanın alındığı gün II Enternasyonal ~~kuruldu~~ in birinci Kurultayı toplandı. Marksistler her ne pahasına olursa olsun oportünistleri atlatabilmişlerdi. " olanakçıların" milli Kongreleri olduğundan kuruluş kongresine katılamamışlardı bu vesileyle II Enternasyonalin I Kurultayı bir sıra önemli kararlar almıştır. Alınan kararların bazıları şöyle :

- a/ Uluslararası dayanışma günü olarak ^{1 Mayıs} törenler ~~in~~ katılma,
- b/ Daimi orduları likide etmek ve uluslararası halkları, harbe karşı silahlandırarak, barış savaşını sosyalist savaşla bağdaştırmak, emek güvenliğini, 8 saatlik iş günü vb...leri üzerinde karar alınmıştı Genel olarak II Enternasyonalin I Kurultayı devrimci havada geçmişti.

X 2. II Enternasyonalin çalışmalarının birinci dönemi. Anarşizme karşı savaş. Engels'in Erfurt Programına Eleştirisi:

II Enternasyonalin birinci dönemi, ilk Rus devrimine kadar sürer. yani 1905 devrimine... İkinci dönemi ise, ilk rus devriminden birinci dünya savaşına kadar ki dönemdir.

II Enternasyonalin I dönemdeki eylemleri :

İkinci Enternasyonal ürgüt olarak, uluslararası sosyalist kurul olmuştur. (Kurultaylar arasında II Enternasyonale bağlı partiler arasında onların eylemlerini koordine edecek herhangi bir kurul yoktu) En karakteristik olan anarşizme karşı savaş idi. Anarşistler, II Enternasyonalde genellikle Fransa, İtalya, Portekiz de (küçük üreticiliğin

çoğunluk teşkil ettiği sendikacılardan geliyordu). Onlar, proleterya tarafından politik iktidarın ele alınmasına karşıydılar. Keza her türlü politik savaşa ve reforma da karşıydılar.

Oysa diğer taraftan emek hukukunu kapitalizmin koşulları içinde olanaksız sayıyorlardı. II Enternasyonalin ilk kurultayları Basel, Zürih Londrada yapıldı. Savaş, başlıca işçi hukuku, sendikaların, proleteryanın sınıf savaşındaki yeri, parlamenter savaşa proleteryanın katılıp katılmaması, proleteryanın militarizme ve harbe karşı tutumu konularını kapsiyordu. Genellikle ilk kurultaylarda bu konuda Marksist ruhta kararlar alınıyordu. Örneğin 1891 de Brükselde yapılan kurultayda Libkniht'in militarizmle savaş önerisi kabul edilmişti. Ki bu öneriye göre millitarizme ~~savaş~~ karşı savaşla, proleteryanın iktidarı ele alma savaşı birleştiriliyordu. Ve bu çok doğru bir tezdi. Ancak bununla birlikte Proleterya diktatörlüğü reddediliyordu. Bu ise oportünizme yan kapı açıyordu. Sonraki kurultaylarda ise, politik savaş için tam formüller çıkarılmıştı. Oysa o koşullarda politik savaşın önemini anlamak çok gerekliydi. Deniyordu ki, politik savaş, politik makamlardan ve politik yasama mekanizmasından yararlanarak, işçilerin istemlerini gidermek ve politik iktidarı ele geçirmeye yönelmelidir.

Burda, hem parlamenter ve hem de diğer savaş biçimlerinden yararlanmak gerektiği ortaya konuyor. İşçi sınıfının ekonomik savuşıyla politik savaşının birleştirilmesi keza marksist çizgide kararlaştırılmıştı. Genellikle II Enternasyonalin birinci döneminde ^{oportünizme} Vezici dambeler indirilmiştir. Yani, II Enternasyonal Tam olarak pol^olet^oek savaş çizgisine geçmiştir. O bütün savaş biçimlerini kullanmak çizgisindeydi. (ekonomik-politik-parlamenter vb..) İşçi hukukunu getirme savaşı, II Enternasyonalin birinci döneminde keza marksist ruhta onaylandı. Ayrıca ayrı ayrı partilerin gelişmesinde büyük etkide bulunmuştur.

II Enternasyonalin en büyük partisi Olan ASDP idi. Bu parti, 1895 yılı seçimlerinde genel oyların % 24'ünü aldı. Keza bu parti 1891 de kabul ettiği yeni programla, Gotha programının bir çok yanlış yanları atılmıştı. Erfurt Programın işlenmesine Engels Aktif olarak katılmıştı. Erfurt Programında, sınıf savaşı, kapitalizmin sosyalist düzenle değiştirilmesi istemi, otokrasinin yıkılması ve cumhuriyetin kurulması gibi devrimci durumları içeriyordu. Ancak bununla birlikte bu program bazı oportünistik elemanları da bağrında taşıyordu. Örneğin partinin Programda son amaç olarak politik iktidarı ilan ederken, proleterya, diktatörlüğü, işçi sınıfı ve partisinin köyltlerle olan toprak sorununa ilişkin tutumlarda susuluyordu.

Fransız Sosyalist Partisinin programı da mükemmelleştirilmekteydi.

Genellikle II Enternasyonalin I dönem çalışmaları aslında doğru idi.

Bazı yanlış ve kusurlara rağmen II Enternasyonal önünde duran genel görev,ulusal ve uluslararası işçi hareketini birleştirmek ödevi başarıyla sürdürüliyordu.

19 yüzyılın sonlarına doğru SDP ler artık önemli bir güç durumuna gelmişlerdi.Milyonlarca seçmen oylarını sosyalistlere veriyordu,kendi parlamento gurupları vardı./Almanya-Fransa keza İtalyada / Sendikalaradaki üye sayısı onların yönetiminde gittikçe artıyordu,ve işçi hareketinde devrimci Marksist ilişkiler gittikçe daha sağlam bir şekilde birleşiyordu. Ancak bu dönemde genel olan Sosyal Demokrat Partileri savaşlarını parlamento biçimlerine yöneltmeleri gereği olması idi fakat bunu mutlaklaştırmakla,oportünizm tehlikelerini kendisiyle birlikte getirmekteydiler.

3. II Enternasyonalin çalışmalarının II dönemi.Oportünizmin hız kazanması.Uluslararası işçi hareketinde dönüm noktası olan Bolşevizmin ortaya çıkması.II Enternasyonalin 3 kanadı,II Enternasyonalin çöküşü ve nedenleri :

Kapitalizmden emperyalizme geçiş dönemi, burjuva toplumunun çelişkilerini son hadine kadar keskinleştirdi.Öte yandan kapitalistlerin karları gittikçe artarken,işçi sınıfının tepe kesimlerini satın alıyor veya bunun için elverişli koşulları yaratıyordu. Almanya-İngiltere ve diğer kapitalist ülkelerde işçi sınıfının bir kesiminin satın alınması için,işçi aristokrasisi yaygınlaştırılıyordu. Küçük mülkiyet sahiplerinin malsız kalması ve onların büyük bir çoğunluğunun işçi sınıfı saflarına geçmesi ve bunların SDP lerinde ağırlık kazanmaları gittikçe ağır basıyordu.

Biryandan işçi aristokrasisi,öte yandan SPD lerde küçük burjuva ideolojisinin ağır basması, II Enternasyonalde oportünizmin gelişmesine yol açtı.1895 yılında Engels'in ölümünden sonra II Enternasyonal içinde oportünizm genel bir hız kazandı. Bu oportünist akımın baş temsilcisi ASDP nin yayın organı redaktörlerinden Eduart Bernstein di.

Bernstein,yazdığı sosyalizm sorunları yazılarında ve "Sosyalizmin Koşulları ve SD ların ödevleri"adlı kitabında Marksizmin bütün ana durumlarını bir burjuva liberali açısından açıklayarak revizyonizmin geniş kapsamlı programını açıklamıştı.

Bernstein'in marksizmi revizyona tabi tuttuğu başlıca noktalara şunlardır :

- a/ Sosyalist devrim ve proleterya diktatörlüğünü inkar,
- b/ Üretimin konsantralizasyonu ve orta zümrelerin proleterleştiğini ve Proleteryanın durumunun kötüleştiğini inkar,
- c/ İşçi sınıfının son amacından vaz geçilmesi. vb...

Bernstein'in şu fikri iyi bilinmektedir : "...Son amaç hiçbir şeydir, hareket her şeydir." Bernstein her şey harekettir görüşüyle şunu ile sürmekteydi: işçi sınıfının partisi, sosyal devrimci bir parti değil de demokratik(?) reformist bir parti olmalıdır. (sosyalist partiyi inkar)

ASDP nin bütün önemli liderleri, Libknecht, R.Lüksemburg, Bebel ler, Bernstein (in revizyonizimini kesinlikle eleştiriyorlardı. Partinin 1899 daki Hannover Kurultayında Bebel, enerjik bir şekilde Marksizmi savunuyordu. Ancak ASDP ve onun liderleri Partinin bölünmesi, zayıflaması gibi argümanlara dayanarak, Bernsteinı ihrac etmiyor ve onunla ilişkilerini kesmiyorlardı. Bu ise II Enternasyonalin sonraki çalışmalarına ve ASDP etkin bir parti olduğundan giderek diğer partilere de etkisini sürdürme geliştirdi.

Kapitalizmden emperyalizme geçiş döneminde, kapitalizmⁱⁿ nispi barışçıl dönemi sona ermişti. Toplumda yeni değişiklikler erginleşiyordu. Bunun en parlak örneği örneğin Rusyada erginleşen devrim koşullarıydı. Emperyalizmin yeni ortamında SDP lerin önünde duran ödev, onların Marksizm ve devrimci savaş pozisyonlarında sağlam olarak durmaları ve dönemde yönetici rollerini oynamaları idi.

İlk Rus Devriminin arifesinde uluslararası işçi hareketinde 3 kanat oluşmuştu :

- a/ Oportünis kanat (burjuvaziyle anlaşmacı)
- b/ Ortacılar (sentristler), aslı bakımından oportünist, ancak oportünistliklerini sol lafazanlığıyla gizliyorlardı.
- c/ Bolşevizm (gittikçe güç kazanıyordu)

Uluslararası işçi hareketinde bu üç kanat arasındaki savaş, II Enternasyonalin Kurultay çalışmalarında, Amsterdamda (1904) Kurultayında 1907 de Stuttgart da, 1912 de Basel de açıklık kazanmıştır.

Amsterdamdaki kurultayda Bolşevikler ilk kez hazır bulunuyorlar. Bu Kurultayda uluslararası sosyalist taktik, Partinin birliği, Genel Grey ve sömürge sorunu görüşülmüştür. Uluslararası sosyalist taktik sorununa ilişik olarak yürütülen savaş, SDP lerin burjuva hükümetlerine katılıp katılmama sorunu ile ilgilidir. Ve bir kaç gün devam eden tartışmalar sonunda her ne pahasına olursa olsun reformistlerin burjuva hükümetlerine katılma teklifleri yargılandı. Kurultay, SDP lerin sınıfsal savaş taktığının sınıfsal düşmana itilmesi ve düşmanın defedilmesi kararını aldı. Keza Amsterdam Kurultayında alınan ilginç kararlardan biride, sömürge sorunuyla ilgili olandır. Bu karar görüşmelerinde Hollandalı HOL, raporunda şunları söylüyordu :

- a/ Metropollerin sömürgeleri uygarlaştırdığını savunuyordu. Hatta

onun görüşüne göre, sosyalizmde dahi sömürge olacaktı. Bu görüş redd edilerek Marksist havada, sömürgelerin eşitlemesine dayanan kararlar alındı.

Oportünizme karşı savaş keza II Enternasyonalin 1907 deki Stuttgart Kongresinde de çok ateşli bir hava içinde sürdürülmüştür. Bu Kurultay çalışmalarına İlk Rus Devrimi yankısını vermişti. Bilinen birşeydir ki Lenin ilk Rus devriminin deneylerine dayanarak Burjuva demokratik devriminin sosyalist devrime dönüşmesini formüle etmişti. Proleteryanın milli devrimdeki önderliği, partinin devrimdeki rolü, silahlı ayaklanmanın yeni ve devrimin yengisi için devrimci partinin uygulayacağı, kapitalist ülkeler arasında keskinleşen çelişkiler, Stuttgart Kurultayında harbe karşı tutumları vb. ele alınmıştı.

Bu konuda 4 karar taslağı önerildi :

- a/ Gerçek oportünist elemanlardan,
- b/ Sentristlerden,
- c/ Devrimci kanattan (marksistlerden),
- ç/ Anarşistlerden. Anarşistlere darba indirilmiş omasına rağmen hala izlerini yitirmemişlerdi.

Harbekarşı, işçi sınıfının ve SDP lerin takınacağı tavrı tam manasiyle saptayan Agust BEBEL idi. Bolşevikler ve Lenin de bu kurultaya katılmışlardı. Ancak bolşevikler başlı başına bir karar teklifiyle çıkmamışlardı. Zira Bolşevikler, II Enternasyonalin devrimci güçlerini birleştirme görüşünden çıkıyorlardı. Lenin, Agust Bebel ile geniş bir konuşmada bulunarak, bebelin teklifini yaratıcı Marksizm havasında yükseltti. Roza Lüksemburg-Lenin, ve BEBEL'İN, karar teklifini şu eklemelerle başardılar :

- a/ İşçilerin harbin patlamasına engel olabilmeleri için, tüm güçlerin seferber edilmesi lazımdır.
- b/ Her şeye rağmen, harp başlatılırsa SDP leri, harbin oldukça en kısa zamanda sona ermesi için savaşmalıdırlar.
- c/ SDP leri bütün güçleriyle, harbin getirdiği ekonomik ve politik **VS**, bunalımlardan yararlanarak işçilerin sınıfsal bilinçlerini yükseltmeye ve kapitalizmin egemenliğinin yıkılmasını hızlandırmak için savaşmalıdırlar. Aslında bu karar tasarısında emperyalist harbin vatandaş harbine dönüştürülmesi işlenmiş oldu ki, bunu Lenin daha ayrıntılı **ÖK** olarak ilk Rus Devriminde işlemiş oldu. Lenin ve Roza ile birlikte yapılan teklifler kabul edildi. Bu ise oportünizm üzerinde bir yengi idi.

Genellikle 1907-1908 Birinci Dünya savaşı arifesinde sosyalist partilerin etkileri önemli derecede arttı. 1912 yılının sonlarına doğru II Enternasyonal Partilerinin saflarında 3 milyon 400 bin kadar üye toplanmıştı. SDP leri ve parlamento gurupları etkin savaş yürütüyorlardı. Ancak bu görünüşte olan bir durumdu, bu görünümün arkasında SDP lerinin yöneticilerinin politik zayıflığı saklanıyordu. Bazı SDP leri burjuvaziyle **politik** bağdaşma çizgisindeydiler, sosyal devrimden vaz geçmişlerdi, proleteryanın müttefiki konusunu ortaya koymiyorlardı. Keza I Dünya harbi arifesinde SDP leri ulusal kurtuluş hareketine yeterli derecede önem vermiyordu. Bu nedenle de Uluslararası proleteryanın sınıfsal savaşı gereği kadar etkin değildi. Barsel Kurultayında gösterildiği gibi (ki bu II Enternasyonilin son kurultayıdır), Marksist havada kararlar alınmıştır. Ancak bu sosyal DP liderleri sınıflar arası uzlaşma politikası yürütüyorlardı. Kurultayda alınan kararlar işe, ayrı SDP lerin yürüttüğü politika arasında çelişkiler vardı. Örneğin, harp konusuyla ilgili alınan karara göre, eğer harp patlak verirse, o ister iztemez ekonomik, politik vb, bunalımlar yaratacaktır. SDPlerin görevi ise, bu bunalımlardan yararlanarak, proleteryanı bilinçlendirmeli ve burjuvaya darbeler ~~indirmeli~~ indirmelidir. Bu karar şaşmazlıkla marksist havada bir karardı. Ancak harp patlayınca SDP liderlerinin çoğu, kendi hükümetlerinin çizgisine geçtiler. İşçi sınıfının enternasyonal çıkarlarına karşı, böylece II Enternasyonalin sonu geldi.

Sosyal Demokrat Partilerin enternasyonal ilişkileri koptu. Ve artık görüliyordu ki, bundan böyle oportünizm ile devrimci marksizm bir arada yaşayamayacaklardır. Lenin ve Bolşevikler harp arifesinde ve harp esnasında, devrimci güçlendirecek ve devrimci pozisyonları artıracak yeni bir Enternasyonalin toplanması için eylemlerini artırdılar.